

1. asta hens ma klæmpfogel (Huisman) of
klæmpfogel xi. in zen zo ban
2. mæna vrint ista bluma gi:ts
3. tegeworx spina:z ale. nox ma:mæsinz
4. sids. je izen zw. rr warak // lastax //
5. upda sxi:p krigazs of kre.gaza (van Dijk)
verskimalt bro. w:t // kre.gaz = teg.tyad //
6. dantimman hins splinter inzen vintz
7. da skiper lækts zon lipanaf
8. Indafabrik is niks to zi:ion
9. kumda ge:s hi:r (man ke:jz (= ouderwets) of
kintzr)
10. kastolæ:n (vaak voornaam) givons fe:z glos.s
hi:r // gleskes, punt vroeger wel bekend voor olie
van kapotje bier (klein glaasje voor de vrouwen,
vrouwen deden er suiker in). - snerval = jenever //
11. brentons fi:z pont kriks - /kriks = kleine rode
pruimen - kirs - kersen - mærels - morellen /
12. zaten mitzr ve:ra dri liters wen upxadrunkz
// upxadrunkz is platter //
13. he:i wems miden klipol slo. in of he:dre.gds
men miden klipol (onder de zegsheden verschil
van mening of dreigen wel of niet gebruikt wordt)
14. ikhe zana kni gazi:z // knijos meerv. //
15. dr wort xin vastlo. vront mir of mer geha:w
en geha:w (Huisman)
16. ikse (aan het verouderen) of ben ble:j dak
mihuli of hø:r (algemeen meerv.) ni me. godz:z
se of ben
17. ikhet ni xado. n ju (= jongen)
18. wi hegt xado. n - didz. r of ditzr in koemt
19. spin - spinaweba - za. gæbol // ena spinakop
is een soort raampje //
20. en pæt - mocts - ba:y - bana:wt - - - wa:
in Berlikum - wa: in Vinkel - padstu:w:t - en
he:x in Vinkel - en he:x in Berlikum - ma:kikfors
// kikfors is meerv. // - ma:zmarvo:gol (verouderd),
tegenwoordig vlinder
21. dijs mins of vent malks da hilwiralt ont
fe:xta (zin afgekeurd)
22. iksalu da krolkess xe.ra // kro.la = kralen //
23. Enjant lat (lat in Vinkel) vø. el a. wa:s xe:z
slo:ps of arbret.kz
24. xo hebannmis inzen be:z of brin gabeta
25. grma twe bre:j ste:n - brijor - dan britis
26. da starbe. lt staetar (Berlikum) of sttar (Vinkel)
of sttar ni mir of mer
27. dijs mins hr en le.vz arana prins // da:zns
grø:to he:r, vooral geestelijken he:r genoemd //
28. lysifer issni indanhimal gable.vz // lysifers.
lucifers //
29. da sholke:ndor of -jyn zen mitzr mistz nor
da ze:j gawe:st
30. ikantsx ni kuma vrdaklo. zben of se (verouderd)
31. da bista drinkz gæ:z of gæ:rs hukdrank
(lijmcel met water aangemaakt) // ma:sopkitol //
32. he:i kani xon werks - he:i he pe:n inzen
ke:l // pe:n inzena kop = hat pe:n //
33. Zetijam be:sem is mæda ste:l
34. ne:ja gæke. golt wortz nimiz (vroeger wel
gæp. golt)
35. he:i ikhebu al of ikheval twe. kirs grups
36. di pe:z isnoxy. zn of isnire:ip - dor zet
nogen wits pitin // en broe. g:z pitin //
37. xæze:n tfelt in (tfelt = dm akar = bouwland)
38. xo hidam yæn gelt -- (dese vertaling afgekeurd)
xo hedyrson gelt me. upxama:kt of upxamskt
39. he:i zalt no:jt wæ:it breng
40. xistz helasan darsma kwet
41. da minsmot zen wæ:if (dit aan het verouderen)
of vro:ur da hant bos.ra da kyr ha:w of
ha:w (Huisman) // twe. ffsflok = het vrouwvolk
(dit geen ongunstige betekenis) //
42. in do:s (= de Aa) zwema is xærzlek // desxe:ldell
43. he:i hifol prats amdati starzks // ma:zmarvo:gol =
een jongen, die meer praat, dan hij verantwoorden kan //

44. weli nota do.^z da helaft fan hebs en geli dr
a.ndra helaft
45. helaft tabet is me. vplexa of vpfata (bij vpfata
is het niet zwaar)
46. onxa mætselder iso væt azanva. raka (of
va.raka) - axm slēk-asmeder
47. xaprobers wit wetsta sprys kan of xohen
gewet wit wetsta sprys kan // en wedijskap //
48. dam bom kweker zal damblo.^zm ents
49. du yrsta fenstors dixt - du yrsta ro.^zm dixt
// fenstors: houten luiken buiten - ro.^zm = buiten
met kozijnen //
50. tbaeginta lœ.^zjø var de yrsta mis - da lester
mis - tlos
51. betspræ. i. - kikardril of kirkorstasliber - --
etspræ. jo - ront fer'tels of ront bæls (geen
bel er bij) - groter wora - klo.^z ma.ka (varen eten),
bar. i. jø vaneen vel, ook: ic mand o van langs
geven - ona botaram (= twe. is ne. jo) sm.rr
// botar = boter //
52. di vro.^zw hiter ho.^z aflets knips // da we. if
is minachtend //
53. xen vajer (verouderd) of vadur (Middelwude) of
vadur (Berlikum) hiet nxes jo.^z løy of lank
nar da sko. llo.^z ts go.^zn
54. ikhem afforo. jø zo lo.^zt løyst wster ta gø.n
55. vø.l væ.rr zids ni følmir inde stre.^zk
56. æ.rrda pøts xen i fal wart
57. da sXolt st. of sta be. i dm o.rr - tly. z
(= open vuur) // den haert = het grote woonvertrek //
58. I mart istnøx ta ka. " (Vinkel) of ka. " (Berlikum)
am ta hatss (= kinderspel)
59. di hærs grf xuj lixt wa.na of xoniwa.na
60. he. truket pøt onxa start // da pært-meow //
61. Indartet kwa.mds geli hir ider of ilok of
elok jo.^z noda kerams
62. da po. tñrin dadonzen liron he. ir volmaks
63. gørax mæwel ma^z gæxint niks te. gøma
64. da zwolera xla ga.^zw of xo.^z tarixkuma
beter redactie: da zwolera x.e.n dar vortso. s
65. qj. da vanda.x ni ka. rtsph. ols
66. hebazok xæ. zo ke. os (hebben, hier voor eten
gebruikt, werd beweerd) // e.^zts = eten //
67. xina mo.^ztar is kapot - he. kani we. ja^z
68. tis fandax he. et xawest en tizan mo. sjan
of xa.xtæn.vant
69. dajunyska lapt ba.rravuts
70. der ixen skop. zr indikan of dikani xashp. re
71. ikwo datapost bo.^zj mombrif broxt
72. ikhe pe. n emen hart of man hart dy. se. zr
73. ikhanmix in a. wsa mnsa 1mgo. rr n // a. ws =
tegen de draad in //
74. no sXoftet spanawat pært inda ne. j ka. z
75. ikhedam bitja korts van vurdemidagaf al
of vant vurmida. x af al
76. da ro.^za n vanda kninj irost salda. zt pæw. st
77. wita gina wa. gama. kar ta wo.^zna - em
bo.^zx (= erepoort) // pe. lambo.^zX //
78. da ro.^zza hen lan dozæs
79. kxlpvar niks fan of kxlp.var gr. n ste. zt af
80. tkint war do. wæt vuzet koss do. " pr
81. xano. z gæ en xem ora lo.^zpr
82. der darskr is mi maya tbos ingago. n
of qægn am præmberxema ta plkr
83. der ixena spræ. t of sprø. zt æti le. zr
84. he. xeta on ki. zlsp. - he. i skrikta of
kwekta
85. di minss xøtsa niks as xælt en noges
xælt // dare. i kdm //
86. da ro. mont is drø. zt fandam do. zt
87. dijs wæx drajt (Berlikum) of drajt (Vinkel) -
do. z of do. z hæn das nm
88. ikxet far da klæ. in mtrmks // mtrmaks
voor koekjes //

89. dan buk is kapet xagon of do.3t xagon -
 he.i is xestrktinan kars bro.3t // xastoe.zava
van mensen //
90. xan liks was kort mar gut
 91. indesk.3j ikat of ist festo
 92. mrs skator mut xut k.rr.na mikr
 93. xyltis nor manen h.u.t of xylt manh.u.t is
 94. ikwe.3t ni warakim mutsy.ko // mot a Vinkel //
 95. on ka.3w kelder is Xu:t f.rr.3j i:z
 96. ikmos esmblut drinjo im onta stæraks
of stæraks
97. ikmut yst at fujo.3r indastal kro.3j jo
 98. man buj.3r was of wa.3r (ouderen) my.x
 99. da rombur of melakbur (persoon, die melk
naar de fabriek ejdt) makten gro.3t rut of
 hi mhlrut
100. da moelsk is dan en xu.3t - sty.rtam nr
 metarix
101. wa xan di pat inay.3r dixt kina go.3j
of ma.3k
102. der velt niks upnmtærga - t.rrana
 sohy.3r - tkunt na.3w on (= luistert nauw)
103. he.i k.rr.m no.3t emonyt.3r l.3t
104. Inita.3j ren baraga di vy.3r sp.rr.uwa -
 sp.rr.uwa en katss (= vomeren) - spitsa (=
speeksel uitspuwen)
105. d.rrafda (ge) dor of do.3t upto do.3w (u -
element gering)
106. upto dan of imbro.3j henken stak
 fanda br.rr.3r // imbo.3m //
107. ga med s.rr.3s foels is k.rrmo ke.3k
108. he.i is fan l.3r va gekum.3s miden veto
 knibbers (ouder) of portemane.3j
109. didp.3r is fan by.3k ha.3t // xemakt //
110. on qatr.3w ar.3r w of on qatr.3w we.3f
 mot (Vinkel) of mut (Berlikum) k.rrna na.3j
111. ikhe hi.3r gras xrra.jt martwa.3r genguj.3o.3t
of ko.3j xo.3t
112. dan of dijim bra.3w ar (bra.3w in B.) xi
 datnox ta dy.3r is mta b.3w // ploegen is in B.
 b.3w en e.3r //
113. ba.ka.-rk.bak - ge bakt - he.i bakt - bakti -
 weli baks - ikbaks - ge baks - he.i baks -
 weli (we van vader v. V.d. Pas) baks - weli
 hengabaks
114. bija - ik bi.3j - ge bi.3jt - he.i bi.3jt - weli bija -
 bija ma - ik bo.3j (bu.3j in Vinkel) - ikke xaboja -
 boja zeli ok
115. tizm-kla.3n of klenzia maren gaj
116. ga kant hi.3r a.3jor of a.3jor k.rr.g.3r upto mart
117. he.i he xax.3t dati omr zaldæn kro
118. da mæ.3t xin dati galæ.3khat
119. der wa.3r ve.3f pre.3r // ve.3ftin = 15, ve.3ftax = soll //
120. Indar dijan æ.3kpm (boom) lig.3r vple.3kols
(Berlikum) of ikols (Vinkel)
121. twotor zal da.3lk of ga.3w k.rr.ka - tkoktal
122. tho.3j (B.) of tho.3j (V.) isnoxy.3n - tisnox
 ma.3w of ma.3w naet of kræk xama.3t
123. — makaza miden of fandøn do.3jor
 janen a.3i
124. dabimiko zaldo.3r slæ.3x of mylak k.rrna grijso
125. da pesto.3r of pesto.3r hi grijso we.3r
126. on a.3w of a.3w k.rr.3s is afkibrant
 // k.rr.3s meeru k.rr.3s - m.3.3s meeru m.3.3s - l.3.3s
 meeru l.3.3s //
127. da romø spæ.3t oetra æ.3r vanda k.rr.3w
 // da romø ston inda kelder //
128. da kæster l.3.3t - m k.rr.3s ook k.rr.3w -
 tve.3j k.rr.3s ook k.rr.3w
129. dabiris fanda k.rr.3g.3s k.rr.3g.3s of b.3.3s
 indartxwixt
130. da tve.3d.3s ^{of} mufa kwama b.3.3s
131. x.3t henam bonten b.3.3w gesla.3g.3s
132. da ss.3w ixan litja din.3s fls.3w
133. da snoe.3w litja olk - der litja pak snoe.3w

134. tixont he. la. tet of moe. waxhet xele. ja
daku gzin he

135 nipo. st worten hilne. stat
(tweede element van E. zwak)

136. du. un - ik dugst - ge dugst - he. dugst -
weli dunt - geli dugst - zeli dunt - ik dnt -
gednt of dnt - he. dnt - weli dnt of
dinat - geli dinat - zeli dinat - dinat -
dini at ma. - dinat ma.

137. do. s. p. - en do. s. p. kle. st - da dopfont - do
salsto

138. d. s. s. - he. d. s. st - he. d. s. s. - he. hexdorst

139. be. na - ik be. in - ge bent - weli be. na - geli
bent - zeli be. na - benti - bonti - ik he
gebondr

140. Locale Landmater: m uij - 1 are - m by. ndor -
1 ha - m lq. p. s. s. - 1/6 ha (nu niet meer gebegied) -
ons maraga in het gebied van de Beersche Maas.
ook en hant. Men sprak van ons maraga

gro. st en kle. n la. nt. Vroeger in en om

Berlikum ook en vat la. nt = stuk, waar een vat
(± 18l) op gesaaid moet worden, ook in sxe. p. l
la. nt = 2 vat. Ook: en zak la. nt = stuk, waar
eenzak op gesaaid moet worden.

141. Locale Waternamen: do. s. w - de Aa - da. "w. s. s.
bocht van de Aa, afgesneden bij graven Zuid-Willems-
vaart - da me. - beek tussen Heeswijk en Berlicum,
heet verder le. gra. f. da witterin (grote en kleine),
ontstaan in Nistelrode - da rijn (vroeger da rina) -
oude tak van de Aa - da be. k. - et sportalgat.
(begin van de beek) - da kanaal - Zuid-
Willemsvaart. Vennen zijn: tmotfen - tklotfen
(nu gedempt) - da murkoe. + gl - da hansme. t -
tzwingksol - tbra. kfen

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is Balakam

De inwoners heteren Balakamse

Hun lijnaam luidt: balakamse kols (vroeger groenten geteeld, kolen tot in België (Hamont) verkocht).

Scheldnamen van bewoners uit de omgeving: dajnsse muskræpers of muskræters (in Den Dungen werd groenten geteeld voor Den Bosch) - sxe. indalse hvpbels (in Schijndel hop verbouwd) - he. raksse sne. volkree. jks (Heeswijkse jeneverkruiken) - bss ka. sxsxe. iters - kroe. jks. kors (scheldnaam van de Billburgers, waar vroeger gebruikt bij de wolververij) - vre. xelsk lyskss (Veghelse kalveren) - hiss knols (= heetshoknollen). Tegen de Nistelroders werd geroepen: hal. s. v. or (in Nistelrode is geen water, de Nistelroders waren zeer gepiqueerd, als zij dit hoorden. Spotrijm optaal Heeswijk: h. s. j. en st. ro. 3. j. ind. v. ar. k. ss. ko. s. j.)

Wantal inwoners op 1 jan. 1958: ± 4800 inwoners - gemeente Berlicum (Balakam)

Gaaltostand. De voornaamste gedachten zijn: t. c. d. p. - milrosj - ka. cho. vs. - clofert - the. resent - da huyserho. j. - da he. kantsa huvs - dt ws. st - dt la. s. - da he. - dr. werest - be. k. felt - ve. s. be. s. k. - da hael - da hasselt - da hafert - da ple. n (de palts precies op grond Maasland en Elberij). Middelen van bestaan: gemengd bedrijf - een beetje tuinbouw - arbeiders naar fabrieken van Schijndel, Den Bosch, Veghel - geen fabrieken in de plaats zelf, alleen een bierbrouwerij.

Zeglieden: 1. Adrianus van Lith; 57 j.; geb. in Berlicum (Middelrode); hoofd der school; heeft hier altijd gewoond, alleen een paar jaar onderwijzer geweest in Schijndel, St. Oedenrode en Den Bosch; V. en M. van Middelrode; spreekt buiten de school met bevolking dialect.

2. Adrianus huisman; 58 j.; geb. in Nuland - Vinkel; onderwijzer; 4 j. als onderwijzer werkzaam geweest in Den Bosch, 3 j. in Vinkel, 7 j. in Beersch bij Biss; 16 j. in Ned. Oost - Indië; laatste jaren weer in Berlicum; V. van Berlicum, M. van Rosmalen; spreekt in eigen omgeving geen dialect.

3. Martinus van der Pas; 33 j.; land- en tuinbouwonderwijzer, 3 j. op kostschool geweest, verder in Berlicum gewoond; V. van Middelrode, M. van Nulands - Vinkel; spreekt in eigen omgeving dialect.